

Αθήνα, 30.10.98

**Ομιλία Πρωθυπουργού στη Βουλή
Κυριακή 1η Νοεμβρίου 1998**

Κυρίες και κύριοι,

Στο πεδίο της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής στα δύο χρόνια διακυβέρνησης μετά τις εκλογές του 1996, οι προσπάθειές μας επικεντρώθηκαν στο να φέρουμε σε πέρας το δύσκολο και πολυμέτωπο έργο:

- για αναδιάρθρωση, ανάπτυξη και σταθεροποίηση της οικονομίας μας, και ενίσχυση της θέσης της Ελλάδας στο διεθνή καταμερισμό της εργασίας,
- για διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και ενίσχυση της αλληλεγγύης, παρά τις δύσκολες δημοσιονομικές συνθήκες, για τους άνεργους, τον κόσμο των εργαζόμενων, των χαμηλοσυνταξιούχων, τους συνταξιούχους αγρότες, και
- για καλύτερη και αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών της κοινωνίας σε υπηρεσίες που προσφέρει ο δημόσιος τομέας σε όλα τα επίπεδα, όπως παιδεία, υγεία, μεταφορές.

Όπως σε κάθε αποτίμηση, μπορούν να επισημανθούν:

⇒ οι αλλαγές που πετύχαμε,

⇒ οι αλλαγές που ήσαν εφικτές, αλλά δεν επιτεύχθηκαν σύμφωνα με τους στόχους μας,

⇒ οι αλλαγές που θα ήθελαν άλλες πολιτικές δυνάμεις να έχουν γίνει, αλλά που δεν αφορούν τη δική μας πολιτική, και

⇒ οι αλλαγές τις οποίες η κυβέρνηση επικρίνεται ότι δεν πραγματοποίησε, αλλά οι οποίες αντικειμενικά δεν ήσαν εφικτές.

Τα δύο τελευταία πεδία ανήκουν προνομιακά στην αντιπολίτευση. Αυτό που μας ενδιαφέρει ως κυβέρνηση είναι τί κάναμε, και τί περισσότερο θάπρεπε να κάνουμε για να αισθάνεται ο πολίτης, ακόμα και ο αντιπολιτευόμενος, ότι είμαστε μια καλή κυβέρνηση, ότι νοιαζόμαστε και εξαντλούμε κάθε δυνατό περιθώριο, ώστε να φτάσουμε σ' ένα επιθυμητό αποτέλεσμα.

Από το 1994 ακολουθούμε με συνέπεια και αποφασιστικότητα μια πολιτική που οδηγεί την Ελλάδα σε μια νέα ιστορική πραγματικότητα, μια πολιτική που εγγυάται για τη χώρα μας όχι μόνο υγιή και δυναμική οικονομία αλλά ταυτόχρονα μια κοινωνία με ισχυρή συνοχή και με συνθήκες ασφάλειας και αρωγής για τους πιο αδύναμους.

Η επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας, η μείωση του ελλείμματος ως ποσοστό του ΑΕΠ, η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και η ανάδειξη της κοινωνικής αλληλεγγύης αποτέλεσαν και εξακολουθούν να αποτελούν τους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής μας πολιτικής.

Τα δύο χρόνια που πέρασαν η Κυβέρνηση μας προώθησε το πρόγραμμα για το οποίο είχε δεσμευθεί στον ελληνικό λαό το Σεπτέμβριο του 1996. Με σταθερά βήματα προσεγγίσαμε τους στόχους μας και συνεχίζουμε στο δρόμο που μας οδηγεί στην ισότιμη συμμετοχή στις Ευρωπαϊκές εξελίξεις και που περνά μέσα από την ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Τα αποτελέσματα ως τώρα είναι δυναμικά επιβεβαιωμένα. Δεν θα επιβεβαιωθούν αν η δημοτική πορεία να αναταραχθεί από καρίνες. Στο δημοσιονομικό επίπεδο το έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ σημειώσε σημαντική πτώση και αναμένεται ότι θα φτάσει στο 2.4% στο τέλος του χρόνου ενώ και ο πληθωρισμός, που εξακολουθεί να αποτελεί βασικό πρόβλημα για την οικονομία μας, θα κλείσει το Δεκέμβριο στο χαμηλότερο σημείο της τελευταίας 25 ετίας, στο 4.5%.

Ταυτόχρονα από το 1997 κατορθώσαμε να αναστρέψουμε την ανοδική τάση του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ ενώ με την είσοδο της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών διασφαλίσαμε την αξιοπιστία και την εμπιστοσύνη για το εθνικό μας νόμισμα. Η οικονομία μας, το εισόδημα του μέσου πολίτη διαφυλάχθηκαν από σοβαρούς κλυδωνισμούς που χωρίς την ένταξη της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών θα είχαν προκύψει από την πρόσφατη διεθνή αναταραχή.

Είμαστε βέβαιοι αν συνεχίσουμε αταλαντεύοντες, Σήμερα είμαστε βέβαιοι, ότι το 2000 η Ελλάδα θα έχει επιτύχει την ένταξή της ως 12ο μέλος στην ΟΝΕ, κάτι που έχει άλλωστε αναγνωρισθεί και από το Συμβούλιο Κορυφής του Μαΐου αλλά και από τη πρόσφατη Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Πετύχαμε παράλληλα την επιλογή της Ελλάδας για την Ολυμπιάδα του 2004, κάτι που θα φέρει σε λίγα χρόνια την Ελλάδα στο επίκεντρο του παγκόσμιου αθλητικού, τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος με σημαντικά οικονομικά και άλλα οφέλη για όλη τη χώρα.

Η κυβέρνησή μας ανοίγει τον 21 αιώνα με σημαντικές θετικές εξελίξεις για τη χώρα.

Ακολουθήσαμε μια πολιτική ενίσχυσης της παραγωγικότητας της οικονομίας, που έδωσε ήδη πολύ σημαντικά αποτελέσματα. Δεν είναι τυχαίο, ότι η βιομηχανική παραγωγή, παρά τη διεθνή κρίση, παρά τα υψηλά επιτόκια και τις πραγματικές αυξήσεις τιμών, αναπτύσσεται το 1998 με ρυθμούς μοναδικούς - 5,1%, που είναι ο πιο ικανοποιητικός της τελευταίας εικοσαετίας. Η γενικότερη αυτή ενίσχυση της παραγωγικής μας βάσης αποτελεί το κεντρικό εργαλείο, με το οποίο διασφαλίζουμε την προοπτική της πραγματικής οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης.

Η μελλοντική πορεία της Ελληνικής οικονομίας εξαρτάται από την ικανότητα επιτυχούς ενσωμάτωσής της στην ΟΝΕ. Πιο συγκεκριμένα, εξαρτάται από την ικανότητα της χώρας να πορεύεται ως μέλος της ΟΝΕ, χωρίς να κινδυνεύει να διευρύνει τις διαφορές της με τις άλλες χώρες. Την ικανότητα αυτή η κυβέρνησή μας την κάνει πραγματικότητα.

Αξιοποιήσαμε τις προγραμματικές συμφωνίες για πολλές εκατοντάδες δις δρχ. ώστε να εξασφαλίσουμε ένα ισχυρό μοχλό αναπτυξιακής δυναμικής στην ελληνική βιομηχανία και στην εθνική απασχόληση για πολλά χρόνια από σήμερα. Η αξιωματική

αντιπολίτευση ανέλαβε το ρόλο της κατεδάφισης τόσο της εθνικής παραγωγής, όσο και της απασχόλησης, καταγγέλοντας με όσους τόνους μπορούσε τη σημαντική αυτή προσπάθεια.

Παράλληλα, όπως άλλωστε είχαμε δεσμευθεί, δεν στηρίξαμε την οικονομική μας πολιτική στη συμπίεση των εισοδημάτων των εργαζόμενων. Έτσι τα δύο τελευταία χρόνια (1997-98) οι πραγματικές αυξήσεις που δώσαμε στους εργαζόμενους είναι 6.5%, δηλαδή υπερτριπλάσιες από αυτές που δόθηκαν το ίδιο διάστημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αποδείξαμε με πράξεις και όχι με λόγια, ότι δεν μετακυλίσσαμε το κόστος της σταθεροποίησης και της ονομαστικής σύγκλισης στους ώμους των πιο αδύναμων ομάδων.

Επίσης με τη σύλληψη ενός εκτεταμένου τμήματος της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής και με την επιβολή φορολογιών που αφορούν κυρίως στα μεγάλα εισοδήματα και στην ακίνητη περιουσία, πετύχαμε μια δικαιότερη κατανομή των βαρών. Με τη μείωση του πληθωρισμού απελευθερώσαμε τους εργαζόμενους και τους συνταξιούχους από το βραχνά της καθημερινής διάβρωσης του πραγματικού τους εισοδήματος.

Η κυβέρνησή μας έχει αναλάβει το δύσκολο έργο του μετασχηματισμού της υπαίθρου και της γεωργίας σε ένα σύγχρονο και αυτοδύναμο τομέα της οικονομίας.

Επιδίωξή μας είναι η εξασφάλιση απασχόλησης και εισοδήματος για τη δημιουργία πιο ισχυρής οικονομικής βάσης και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο.

Λόγω της σημασίας της υπαίθρου, πήραμε σημαντικά οικονομικά και θεσμικά μέτρα για την ενίσχυση των νέων αγροτών.

Οι αυξήσεις που δόθηκαν στο πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων, οι παρεμβάσεις για ένα δικαιότερο και προοδευτικότερο φορολογικό σύστημα, μαζί με τις δράσεις που υλοποιούμε στους τομείς της υγείας, της πρόνοιας, της παιδείας, της απασχόλησης αποτελούν τους πιο σημαντικούς τομείς παρέμβασής μας στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής.

Πετύχαμε όχι μόνο να προφυλάξουμε τις κοινωνικές δαπάνες από τις δημοσιονομικές πιέσεις που αντιμετωπίζουμε αλλά και να αυξήσουμε το σχετικό βάρος του κοινωνικού τομέα στη δημόσια δαπάνη από 23.3% που ήταν το 1993 στο 26.3% το 1997.

Στους τομείς της υγείας, της πρόνοιας, της εκπαίδευσης υλοποιούμε εκτεταμένες παρεμβάσεις σε νοσοκομεία, σε εξοπλισμό, στην ποιοτική βελτίωση των υπηρεσιών, στον εφοδιασμό της νεολαίας μας με καλύτερες γνώσεις, στην αναπροσαρμογή επιδομάτων, ιδιαίτερα αυτών που αφορούν τις πιο αδύναμες ή ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Στα 4 χρόνια μας τα επιδόματα ανεργίας αυξήθηκαν κατά 50%.

Από το 1997 οι μακροχρόνια άνεργοι κάτω των 55 ετών, που δεν έχουν συμπληρώσει συνταξιοδοτικά δικαιώματα, αλλά έχουν 3.000 μέρες ασφάλισης απέκτησαν παροχή δωρεάν περίθαλψης στο ΙΚΑ.

Στο μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα της ανεργίας, αναστρέψαμε την αλματώδη αύξηση της ανεργίας. Περιορίσαμε δραστικά το ρυθμό ανόδου της ανεργίας αφού στα χρόνια μας δεν σημείωσε παρά

μόνο μια εντελώς οριακή αύξηση κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες. Αν ληφθούν υπόψη και οι αλλοδαποί εργαζόμενοι, η ανεργία και η απασχόληση στη χώρα είναι σε σαφώς καλύτερα επίπεδα απότι δείχνουν τα στατιστικά μεγέθη.

Υλοποιούμε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση, ενώ συνεχίζεται το πρόγραμμα επανένταξης, που περιλαμβάνει μέτρα επιμόρφωσης, αυτοαπασχόλησης, κατάρτισης - επανακατατάρτισης και απασχόλησης για τους απολυμένους από επιχειρήσεις, είτε λόγω παύσης λειτουργίας τους, είτε λόγω αναδιάρθρωσης. Προωθούνται επίσης ειδικές μεγάλες πρωτοβουλίες για περιοχές - θύλακες ανεργίας, όπως τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης που σε 7 περιοχές (Κοζάνη, Φλώρινα, Δυτ. Αθήνα, Πειραιάς, Αχαΐα, Μεσσηνία, Δράμα, Ημαθία, Βοιωτία) και οι παρεμβάσεις στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος.

Θέλω να σημειώσω, ότι το θέμα της απασχόλησης αναδεικνύεται σε κεντρικό ζήτημα όλων των ευρωπαϊκών οικονομιών. Εύλογα προσδοκάται, ότι μετά από μία προηγούμενη περίοδο σύγκλισης των οικονομιών της Ένωσης προς τους στόχους της νομισματικής και δημοσιονομικής σταθερότητας, ο στόχος της ενίσχυσης της απασχόλησης θα αποτελέσει την πρώτη προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής στις χώρες αυτές.

Η κυβέρνησή μας στήριξε επανειλημμένως το θέμα αυτό στα Συμβούλια Κορυφής, πριν από την κυριαρχία των σοσιαλιστικών κυβερνήσεων, που το 1997 οδήγησε στην απόφαση του 'Αμστερνταμ.

Για την κυβέρνησή μας ο στόχος της απασχόλησης δεν ξεχωρίζει από το στόχο των ικανοποιητικών αμοιβών εργασίας. Δεν θέλουμε απασχόληση με εργαζόμενους μεν, αλλά φτωχούς, που αλλοιώνουν το ίδιο το κοινωνικό μοντέλο της Ευρώπης των 15. *δεν συμφωνεί με την δική μας αντίληψη ως κοινωνική*

διαίρεση
Νομιμοποιήσαμε τους μετανάστες εργαζόμενους. Λέμε όχι στο σκλαβοπάζαρο της δυστυχίας, όπως και λέμε όχι στην εντεινόμενη εγκληματικότητα από πρόσωπα για τα οποία η ανθρώπινη ζωή μετράει όσο μερικά πεντοχίλιαρα.

Οι πολιτικές στις οποίες αναφέρθηκα, εξαρτώνται ως προς την επιτυχία τους από την αποτελεσματικότητα του Κράτους. Η ίδια η μεταρρύθμιση του Κράτους, του δημόσιου τομέα στην ευρεία του έννοια, αποτελεί κρίσιμο συστατικό της πολιτικής μας για διαρθρωτικές αλλαγές, κοινωνική βεβαιότητα, ανάπτυξη, κοινωνική και αμυντική πολιτική.

Η συντηρητική εκδοχή της διαρθρωτικής πολιτικής στοχεύει στη συρρίκνωση του Κράτους, στη συρρίκνωση της κοινωνικής αλληλεγγύης, στην κυριαρχία της αγοράς χωρίς κοινωνικό έλεγχο και κατεύθυνση. Η κυβέρνηση μας μάχεται για ένα αποτελεσματικό Κράτος, ικανό να σχεδιάζει πολιτικές που θα ρυθμίζουν και θα αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις της αγοράς και της παγκοσμιοποίησης, ικανό να προωθεί τις αναγκαίες θεσμικές μεταρρυθμίσεις, και να επιβάλει τις αναδιανεμητικές πολιτικές που είναι αναγκαίες ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό.

Κάνοντας μια συνολική αποτίμηση θα έλεγα ότι στο διάστημα αυτό πετύχαμε σημαντικούς στόχους:

- Στην οικονομία εδραιώθηκε μια διαδικασία σταθερής εξυγίανσης, δυναμισμού και εμπιστοσύνης, που έχει φέρει τη χώρα σε απόσταση αναπνοής από την ΟΝΕ, έχει ενισχύσει κατακόρυφα τη διεθνή εμπιστοσύνη για τις προοπτικές μας, έχει εδραιώσει στον πολίτη ένα αίσθημα εμπιστοσύνης, ότι η οικονομική πολιτική της κυβέρνησής του οδηγεί σε ορατά και ουσιαστικά αποτελέσματα.
- Υλοποιήσαμε ένα εκτεταμένο επενδυτικό σχέδιο με πολλαπλούς στόχους περιφερειακής, αναπτυξιακής, κοινωνικής, και περιβαλλοντικής πολιτικής, το οποίο θα συμπληρωθεί από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για την Ελλάδα του 21ου αιώνα.
- Διατηρήσαμε και ενισχύσαμε τις κοινωνικές δαπάνες σε όλη τη διάρκεια ενός δύσκολου και φιλόδοξου προγράμματος δημοσιονομικής εξυγίανσης.

Επιλέξαμε να υπερασπιστούμε τις αξίες της κοινωνίας μας, την κοινωνική συνοχή. Η συντηρητική κριτική δεν μας αφορά, ούτε και οι εύκολες, αλλά παραπλανητικές υποσχέσεις για θαυματουργές συνταγές. Σ' όλη την Ευρώπη δίνεται μια σοβαρή μάχη για το μέλλον. Από την έκβασή της θα κριθεί η επίλυση των μεγάλων κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων των χωρών μας.

- Εφαρμόσαμε μια εισοδηματική πολιτική στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, που ακόμα και μετά την αφαίρεση της επίδρασης της μη πλήρους τιμαριθμοποίησης, οδήγησε σε πραγματικές βελτιώσεις εισοδήματος αισθητά πάνω από το ονομαστικό ΑΕΠ,

και σημαντικά πάνω από τις αντίστοιχες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Εισαγάγαμε, μεταξύ άλλων, σοβαρότατες θεσμικές αλλαγές στην κοινωνική πολιτική, ιδίως μέσω της ασφάλισης των αγροτών και του ΕΚΑΣ.

Οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στην ασφάλιση των αγροτών και στη στήριξη των χαμηλοσυνταξιούχων είχαν πολύ σοβαρό αντίκτυπο σε δύο πολύ μαζικούς κοινωνικούς χώρους. Σήμερα, 800 χιλ. αγρότες περίπου έχουν επιλέξει το νέο ασφαλιστικό σύστημα, που σημαίνει καλύτερο επίπεδο ζωής στην τρίτη ηλικία, καταπολέμηση της απομόνωσης και της φτώχειας. Επίσης, 350 χιλ. συνταξιούχοι με ιδιαίτερα χαμηλά εισοδήματα ενισχύονται με το επίδομα της Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ).

- Εφαρμόσαμε μια πολιτική εξορθολογισμού της δημόσιας διοίκησης, με παρεμβάσεις σε περισσότερα πεδία, όπως:

⇒ Περιορίσαμε την εμπλοκή του Κράτους σε επιχ*ειρηματικές δραστηριότητες ασύμβατες με τις κρατικές λειτουργίες, με την προσέλκυση ιδιωτικής επιχειρηματικότητας και διατήρηση της κρατικής παρουσίας σε τομείς κοινωνικά ή αναπτυξιακά ευαίσθητους ή στρατηγικούς.

⇒ Εισαγάγαμε μηχανισμούς ελέγχου στον τρόπο λειτουργίας των δημόσιων φορέων, οι οποίοι πιέζουν για “ορθολογικοποίηση” αποφάσεων, αποτελεσματικότερη διαχείριση, και εξοικονόμηση σπατάλης πόρων. Τα εργαλεία για το σκοπό αυτό ήσαν οι μετοχοποιήσεις και οι στρατηγικές εκσυγχρονισμού των ΔΕΚΟ.

⇒ Εφαρμόζεται ένα φιλόδοξο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών σε θέματα εξυπηρέτησης του κοινού, και φοροδιαφυγής.

⇒ Τολμήσαμε βαθιές αλλαγές στο σύστημα οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και της αποκέντρωσης. Η σημασία των αλλαγών αυτών ίσως ακόμα δεν είναι ορατή ^{σε} στο ~~κοινωνικό~~ ^{αποίες πολιτικές δυνατές,} σύνολο, όμως τα θετικά τους αποτελέσματα θα φανούν στα επόμενα χρόνια. ^{για τη συν ελληνική} κοινωνία.

Οι πολιτικές μας ήσαν προσεκτικές, στάθμισαν πολλές παραμέτρους και αποτελούν τμήμα μιας συνολικότερης πολιτικής αντίληψης για το ρόλο του Κράτους στην ελληνική πραγματικότητα.